

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
- EN DEL AV ROSLAGEN

Barn- och utbildningsförvaltningen

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Edsskolan 2025

Inledning

Planen omfattar Edsskolans främjande, förebyggande och åtgärdande arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling under 2025, samt en utvärdering av föregående års plan. Tanken är att det är ett levande dokument som tydligt ger en bild av nuläge, mål och åtgärder.

Vision

Visionen är att alla elever och all personal ska känna sig trygga och lika mycket värda. Skolan ska känna gemenskap och arbetet ska ske under samverkan. Ord som samarbete, trygghet, ansvar, respekt och tolerans är viktiga i vår gemensamma värdegrund och arbetet kring denna. Edsskolan ska vara en skola för alla, där man trivs och känner trygghet genom att alla visar varandra hänsyn, respekt, hövlighet och hjälpsamhet. *Tillsammans för en utbildning av högsta kvalitet!*

Lagstiftning

Diskriminering och trakasserier regleras i Diskrimineringslagen (2008:567) och kränkande behandling i Skollagen (2010:800). Arbetet tar utgångspunkt i FN:s konvention om barnets rättigheter. Utrednings- och åtgärdsskyldighet föreligger för skolan vid kännedom eller påtalande av diskriminering och kränkande behandling. Om skolan inte vidtar skäliga åtgärder, brister i dokumentation eller om skolans plan inte lever upp till lagstiftningens krav, kan huvudman åläggas att betala skadestånd eller diskrimineringsersättning till utsatt elev.

Diskriminering

Diskriminering är enligt lagstiftning när skolan på osakliga grunder missgynnar eller negativt särbehandlar en elev kopplat till en eller flera diskrimineringsgrunder. Dessa grunder är kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder.

Trakasserier

Trakasserier är uppträdanden som kränker en elevs värdighet. För att klassas som trakasserier skall uppträdandet ha samband med en eller flera diskrimineringsgrunder. Trakasserier kan vara fysiska, verbala, psykosociala eller ske via texter och bilder. Såväl elever som skolpersonal kan göra sig skyldiga till trakasserier.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är i likhet med trakasserier, uppträdanden som kränker en elevs värdighet fysiskt, verbalt, psykosocialt eller genom texter och bilder. Skillnaden är att kränkande behandling inte kopplas till diskrimineringsgrunder. Såväl elever som skolpersonal kan göra sig skyldiga till kränkande behandling. Mobbning kan ses som en form av kränkande behandling, som innebär ett upprepat negativt beteende mot en elev.

Barnkonventionen – svensk lag

Barnkonventionen ger en definition av vilka rättigheter som borde gälla för alla barn i världen. Sverige ratificerade Barnkonventionen 1990 och 1 januari 2020 blev Barnkonventionen lag. Detta innebär att Barnkonventionen tas in i den nationella lagstiftningen. Den får därmed samma rättsliga status som andra nationella lagar. Artiklar i Barnkonventionen som är speciellt viktiga i arbetet för att förebygga kränkande behandling och diskriminering är Artikel 2: Rätten att inte diskrimineras utifrån ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, funktionsnedsättning, börd eller ställning i livet.

Skolans arbete

Skolans arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling kan beskrivas utifrån tre olika nivåer; främjande, förebyggande och åtgärdande insatser.

Främjande arbete

Det främjande arbetet riktas mot alla elever utan förekommen anledning, som en naturlig del i skolans verksamhet. Det arbetet ska genomföras av alla vuxna på skolan, i alla möten med eleverna. Skolans plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling presenteras på klassråd, föräldramöten, arbetsplatsträffar och vid introduktion av nyanställd personal.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet görs i fyra steg.

1. Kartläggning/undersöka risker för diskriminering och kränkande behandling.
2. Nulägesanalys av orsakerna till riskerna.
3. Sätta upp mål och genomföra åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter.
4. Följa upp och utvärdera arbetet i denna plan.

Åtgärdande arbete

Med åtgärdande arbete menas hur och vem på skolan som agerar när något skett. Östhammars kommuns skolor följer kommunens handlingsplan vid upplevd diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Vid misstanke eller påtalande av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling föreligger en skyldighet att skyndsamt påbörja en utredning, utan krav på bevisbörda. I vår kommun används ett digitalt verktyg för att rapportera och utreda kränkande behandling, KB Process heter processverktyget.

Vårdnadshavare uppmanas att ta kontakt med skolan vid misstanke om att någon av skolans elever blivit utsatt. Samtliga vuxna på skolan har ett ansvar för att arbeta mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Elevhälsan har en viktig roll som stödjande och vägledande i det arbetet.

Ansvar och delaktighet

Elever

Elevernas deltagande i det förebyggande arbetet är viktigt och delaktighet, i enlighet med ålder, ska ingå i likabehandlingsarbetet. Eleverna är engagerade på olika sätt, bland annat genom elevråd, deltagande i trygghetsenkät, hälsosamtal, mentorssamtal etc.

Skolpersonal

Skolans personal arbetar tillsammans med eleverna inom skolmiljön, i alla delar som lektioner, raster och under matsituationer. Skolans personal ansvarar för att uppmärksamma och agera kring misstanke om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Arbetslagen på skolan arbetar tillsammans med elevhälsan för ett främjande, förebyggande och åtgärdande arbete inom dessa områden. Inom det förebyggande arbetet genomförs kartläggningar, nulägesanalyser, uppföljningar av gemensamma mål samt uppföljning av åtgärder.

Mentor

Mentorerna arbetar nära eleverna och samarbetar med vårdnadshavare för att ge rätt stöd till eleverna. Det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet sker i samverkan mellan mentor, hemmet och övrig personal.

Elevhälsan

Elevhälsan bidrar utifrån var och ens profession i det dagliga arbetet med att skapa en god lärmiljö. Elevhälsan arbetar gemensamt med skolans personal för att skapa ett värdegrundsarbete. De är också delaktiga i att skapa underlag för det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet på skolan.

Skolledning

Skolledningen ansvarar för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Genom ett målinriktat arbetssätt arbetar hela skolan gemensamt för likabehandling, utifrån dessa mål. Skolledningen ansvarar för att planen mot diskriminering och kränkande behandling upprätthålls, utvärderas och uppdateras regelbundet samt efterföljs av skolans personal.

Kartläggning och nulägesanalys

Kartläggning och nulägesanalys genomförs genom trygghetsenkät, klass- och elevråd, trygghetsvandringar, enskilda samtal samt gruppdiskussioner. Statistik kring kränkingsanmälningar går igenom systematiskt och används i arbetet kring diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Vårdnadshavare ges möjlighet att diskutera trygghet

och likabehandling under föräldramöten. Eleverna och arbetslagen får möjlighet att ta del av och diskutera resultaten inom elevråd, APT och arbetslagsmöten.

Skolans och fritidshemmets nulägesanalys

De flesta elever trivs bra i skolan och känner sig trygga. Detta framgår av enkäter samt vid individuella hälsosamtal. Dock finns orosmoment i form av bristande arbetsro och ett sätt att bete sig mot varandra vid konflikter som har negativ påverkan på skolmiljön.

I allmänna utrymmen i skolan upplevs en hög ljudnivå och uppskrivade beteenden. Vid förflyttningar inom skolan och ut på rast uppstår många negativa beteenden mot varandra. Det syns även i de inrapporterade kränkingsärendena. Omöbleringen av komplementen har varit positiv och blivit mer ändamålsenlig men ytterligare förbättringar krävs för att få en mer gynnsam skolmiljö.

Omklädningsrummen i Frösåkershallen är en otrygg plats och har varit så under en längre tid. Det som bedöms vara den största orsaken är att utrymmet delas med högstadiееlever.

Elevernas åsikter och tankar

Trygghetsenkäten som genomfördes hösten 2024 besvarades av 195 elever på Edsskolan. Eleverna uppgav i enkäten att de kände sig trygga i skolan (94,9%) och nöjda med sin skola (90,7%). Flickorna kände sig överlag mer trygga och nöjda än pojkarna. Även fritidshemmet är en trygg plats för eleverna (94,4%).

På Edsskolan känner 70,3% av eleverna att de aldrig eller sällan känner sig illa behandlade av någon eller några elever i skolan.

På frågan ”Finns det någon/några vuxna på skolan som du känner dig trygg med och kan vända dig till?” svarar 87,7% av eleverna känner att de alltid eller ofta har tillgång till en eller flera sådana vuxna.

Frågan ”Hur ofta är det arbetsro på lektionerna?” visar att arbetsron uppfattas som god av endast 36,4% av de tillfrågade eleverna på Edsskolan.

Resultatet från årets elevenkät visar att det stora problemet är arbetsro på lektionerna, men det finns även vissa problem med att eleverna behandlar varandra illa. Från eleverna har det även framkommit att otryggheten i omklädningsrummen kvarstår.

Vid diskussion på elevråd samt trygghetsvandringar har det framkommit att de områden som innebär störst otrygghet är fotbollsplanen och skogen. Fotbollsplanen främst för att det uppstår mycket fysiska och verbala konflikter där och skogen för att det är en plats som vuxna inte ser. Åtgärder som har satts in och som gör det bättre på fotbollsplanen är när det är färre

som spelar samtidigt, när flickor och pojkar spelar på olika raster och när vuxna vaktar och styr. I skogen önskas också rastvakter som passerar där.

Mål och uppföljning

Målen för 2025 tas fram utifrån kartläggningar och den nulägesanalys som gjorts. Uppföljning av målen för 2024 är också vägledande. Ansvarig för detta är skolans rektor.

Utvärdering av prioriterade mål 2024

Nuläge/behov	Mål	Åtgärd	Ansvar	Utvärdering
Eleverna känner behov av ökad studie- och arbetsro	Studie- och arbetsro	<p>Klassrumsregler</p> <p>Ledarskap i klassrummet-lyckas tillsammans</p> <p>God lärmiljö</p> <p>Salutogent förhållningssätt till eleverna</p> <p>Gruppstärkande aktiviteter</p> <p>Användandet av långa och korta röster</p>	Mentor Skolledning	<p>Elevrådet har arbetat med klassrumsregler och de ska vara gemensamma för skolan. Ytterligare arbete med implementering behövs.</p> <p>Fokus för Lyckas tillsammans har varit samarbetande kultur och det har vi arbetat med.</p> <p>Ett basutbud i klassrummen för att göra lärmiljön mer tillgänglig.</p> <p>Specialpedagog, speciallärare och psykolog har utbildat pedagogerna.</p> <p>Rastaktiviteter där elever är behjälpliga samt fadderaktiviteter.</p> <p>Pedagogerna har arbetat med eleverna för att illustrera dessa begrepp. Även arbetat kooperativt med detta.</p>
Eleverna känner ett behov av ökad delaktighet i undervisning	Elevernas delaktighet i undervisning	Ökade påverkansmöjligheter kring arbetssätt och teman	Mentor Fritidspersonal	Pedagogerna har arbetat för att tydligt visa på när eleverna har valmöjligheter/kan göra aktiva val

Eleverna känner en otrygghet i omklädningsrummen på idrotten	Trygghet i omklädningsrummen	Hög vuxennärvaro i omklädningsrummen Modellering kring vad som ska ske i ett omklädningsrum	Idrottslärare	Schemalagt så att det finns en manlig och en kvinnlig vuxen som kan vara behjälplig i omklädningsrummen. Dock svårigheter att täcka upp detta vid frånvaro. Har inte genomförts
--	------------------------------	--	---------------	--

Prioriterade mål 2025

Nuläge/behov	Mål	Åtgärd	Ansvar	Uppföljning
Eleverna känner behov av ökad studie- och arbetsro	Förbättrad studiero	Gemensamma trivselregler	Rektor och pedagoger	Maj 2025
		Fokusgrupper med elever för delaktighet i lösningar	Elevhälsa	Dec 2025
Eleverna har en ogynnsam skolmiljö i allmänna utrymmen och vid förflyttningar	Lugn och trevlig skolmiljö med positivt beteende mot varandra	Lärlarleda övergångar mellan lektion och rast/matsal	Samtliga pedagoger	Dec 2025
		Utökad fadderverksamhet	Samtliga pedagoger	Dec 2025
Eleverna känner en otrygghet i omklädningsrummen på idrotten	Trygghet i omklädningsrummen	Samtal med skolledning Frösåkersskolan	Rektor	Maj 2025